

Độc đáo lễ tế và rước lợn đen ở Bắc Ninh

05:54 30/03/2026

Tại tổ dân phố Tân Phụng, phường Đa Mai (Bắc Ninh), vừa diễn ra lễ tế và rước lợn đen truyền thống. Đây là nét sinh hoạt văn hóa tín ngưỡng đặc sắc của địa phương, thu hút đông đảo Nhân dân và du khách thập phương tham dự.

Từ sáng sớm các gia đình tắm rửa gường cho lợn và trang trí chuồng lợn.

Lễ tế nhằm tưởng nhớ công lao cụ Hoàng Phó Lang - vị quan thời Lê, người trí thức đầu tiên có nhiều đóng góp cho quê hương.

Theo sử sách và các bậc cao niên, cụ Hoàng Phó Lang là người học rộng, hiểu sâu, từng đỗ đầu cả 3 kỳ thi Hương, Hội, Đình, đồng thời có công khai khẩn đất đai, chăm lo sản xuất, giúp Nhân dân ổn định đời sống. Ghi nhớ công ơn của cụ, dân làng lập nghề thờ. Theo các bậc cao niên trong làng, xưa kia, cuộc sống của dân làng còn thiếu thốn, thịt lợn là thực phẩm quý, nhất là thịt lợn đen.

Ban tổ chức chấm lợn để tìm ra lợn đẹp nhất.

Với tình cảm biết ơn và lòng thành kính đối với bậc tiền nhân, người dân chọn lễ vật là lợn đen mỗi dịp tế, từ đó hình thành tục lệ độc đáo lưu giữ đến ngày nay.

Để chuẩn bị cho lễ tế, trước đó vài tháng, dân làng đi nhiều nơi tìm mua lợn đen tuyển về vỗ béo chờ đến ngày khai hội. Trước khi rước ra nhà văn hóa của tổ dân phố, lợn được tắm rửa sạch sẽ, đưa vào chuồng có trang trí bằng những dải vải lụa đỏ, tết hoa đẹp mắt và được đánh số tuần tự. Những con lợn khỏe mạnh, màu lông đen nhánh được chọn đi đầu. Đoàn rước di chuyển trên trục đường chính, lần lượt đi qua cổng làng, đình, chùa trong tiếng trống, phách và niềm hân hoan, tự hào của Nhân dân và du khách thập phương.

Hàng nghìn người tham gia đoàn rước lợn đen

Sau khi lợn đen được đưa vào cửa nghè, người đại diện do dân làng cử ra đọc văn khấn bày tỏ lòng biết ơn đến công lao to lớn của cụ Hoàng Phó Lang, cầu cho quốc thái dân an, dân sang, làng thịnh, con cháu học tập tiến bộ.

Lợn đen được dẫn vào nghè trước khi làm lễ.

Ông Dương Văn Vinh, trưởng thôn, Trưởng Ban tổ chức lễ hội cho biết, lễ tế lợn đen từng bị gián đoạn trong thời kỳ chiến tranh, song đã được Nhân dân khôi phục từ những năm 90 của thế kỷ XX và duy trì ổn định đến nay. Trước đây, lễ được tổ chức vào ngày 12/2 Âm lịch, song số lễ vật dâng tế ngày càng nhiều. Vì vậy, lễ được tổ chức sớm hơn một ngày để thuận lợi cho việc khao làng. Năm

nay có 26 dòng họ, gia đình, hội, nhóm có lợn và là năm có số lợn nhiều nhất
dâng lễ tại nghè của làng.

Bá Đoàn